

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN**

VIDAVONG HEUANGMISOUK

**PHÁT TRIỂN XUẤT KHẨU NÔNG SẢN
CỦA NƯỚC CHDCND LÀO TRONG ĐIỀU KIỆN
HÌNH THÀNH CỘNG ĐỒNG KINH TẾ ASEAN**

**Chuyên ngành: KINH TẾ VÀ QUẢN LÝ THƯƠNG MẠI
Mã số: 62 34 01 21**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THỊ XUÂN HƯƠNG

Hà Nội - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi đã đọc và hiểu về các hành vi vi phạm sự trung thực trong học thuật. Tôi cam kết bằng danh dự cá nhân rằng nghiên cứu này do tôi thực hiện và không vi phạm yêu cầu về sự trung thực trong học thuật.

Hà Nội, ngày ..... tháng ..... năm 2018

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

PGS.TS. Nguyễn Thị Xuân Hương

Vidavong HEUANGMISOUK

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Bộ Giáo dục và Đào tạo, Chính phủ nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam đã tạo điều kiện và cung cấp học bổng cho tôi trong suốt quá trình học tập tại Việt Nam.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến Ban Giám hiệu, Viện Đào tạo Sau Đại học Trường Đại học Kinh tế Quốc dân đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi trong suốt quá trình học tập.

Đặc biệt, tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS. Nguyễn Thị Xuân Hương, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, người thầy đã cho tôi ý tưởng và đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo cho tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, hoàn thành luận án này.

Cuối cùng, tôi bày tỏ lòng biết ơn sự chia sẻ, động viên tận tình của gia đình, bạn bè, đồng nghiệp và các bạn cùng khóa đã giúp tôi có thêm nghị lực học tập và hoàn thành luận án này.

Hà Nội, ngày ..... tháng ..... năm 2018

Nghiên cứu sinh

Vidavong HEUANGMISOUK

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

LỜI CẢM ƠN

MỤC LỤC

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG

DANH MỤC HÌNH

PHẦN MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI	10
1.1. Tổng quan các công trình nghiên cứu liên quan về lý luận phát triển xuất khẩu nông sản.....	10
1.2. Tổng quan các công trình nghiên cứu liên quan đến hội nhập AEC	17
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu liên quan đến phát triển xuất khẩu nông sản ở nước CHDCND Lào	18
1.4. Những khoảng trống rút ra từ tổng quan nghiên cứu.....	23
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1.....	25
CHƯƠNG 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN XUẤT KHẨU NÔNG SẢN CỦA QUỐC GIA TRONG ĐIỀU KIỆN HÌNH THÀNH CỘNG ĐỒNG KINH TẾ ASEAN	26
2.1. Sự hình thành Cộng đồng kinh tế ASEAN và khía cạnh ảnh hưởng của nó tới phát triển thị trường nông sản của các quốc gia thành viên.....	26
2.1.1. Khái quát về nông sản và phát triển xuất khẩu nông sản	26
2.1.2. Sự hình thành của AEC và những nội dung cam kết của các quốc gia thành viên khi tham gia AEC	33
2.1.3. Các khía cạnh ảnh hưởng của AEC tới sự phát triển xuất khẩu nông sản của các quốc gia thành viên	40
2.2. Nội dung và hệ thống tiêu chí đánh giá phát triển xuất khẩu nông sản trong điều kiện hình thành Cộng đồng kinh tế ASEAN.....	42
2.2.1. Nội dung phát triển xuất khẩu nông sản trong điều kiện hình thành AEC.....	42
2.2.2. Hệ thống tiêu chí đánh giá phát triển xuất khẩu nông sản trong điều kiện hình thành AEC	44
2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển xuất khẩu nông sản của quốc gia thành viên trong điều kiện hình thành AEC	50

2.3.1. Chính sách hỗ trợ của nhà nước cho phát triển sản xuất hàng nông sản xuất khẩu	50
2.3.2. Các quan hệ kinh tế quốc tế	51
2.3.3. Nghiên cứu, triển khai và tăng năng suất trong sản xuất hàng hóa xuất khẩu	55
2.3.4. Chính sách phát triển các doanh nghiệp vừa và nhỏ phục vụ chế biến hàng nông sản xuất khẩu	56
2.3.5. Các nhân tố về giá cả xuất khẩu hàng nông sản	57
2.3.6. Các nhân tố về khoa học kỹ thuật công nghệ	58
2.3.7. Lợi thế cạnh tranh trong xuất khẩu nông sản so với các quốc gia thành viên khác	58
2.4. Kinh nghiệm của một số nước về phát triển xuất khẩu nông sản khi tham gia vào các Cộng đồng kinh tế và một số bài học kinh nghiệm cho Lào...	59
2.4.1. Kinh nghiệm của Thái Lan.....	59
2.4.2. Kinh nghiệm của Việt Nam	61
2.4.3. Kinh nghiệm của Malaysia.....	64
2.4.4. Bài học rút ra sau nghiên cứu.....	65
TIỂU KẾT CHƯƠNG 2.....	67
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN XUẤT KHẨU NÔNG SẢN Ở NƯỚC CHDCND LÀO TRONG ĐIỀU KIỆN HÌNH THÀNH CỘNG ĐỒNG KINH TẾ CHUNG ASEAN.....	68
3.1. Tiềm năng phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào và những ảnh hưởng của AEC.....	68
3.1.1. Tiềm năng phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào	68
3.1.2. Sự tham gia của nước CHDCND Lào vào AEC	77
3.1.3. Những ảnh hưởng của AEC đến phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào	80
3.2. Phân tích thực trạng phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC.....	85
3.2.1. Thực trạng chính sách phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào .	85
3.2.2. Thực trạng phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trước khi tham gia AEC.....	100
3.2.3. Phân tích mức độ ảnh hưởng của AEC đến phát triển xuất khẩu nông sản và kết quả phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào khi tham gia vào AEC	106
3.3. Đánh giá chung về hoạt động phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào và những vấn đề đặt ra khi tham gia vào AEC.....	122
3.3.1. Những thành tựu đạt được.....	122

3.3.2. Những mặt hạn chế.....	124
3.3.3. Nguyên nhân của hạn chế	126
3.3.4. Những vấn đề đặt ra cho phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào khi tham gia vào AEC	128
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3.....	129
CHƯƠNG 4 PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN XUẤT KHẨU NÔNG SẢN Ở NƯỚC CHDCND LÀO TRONG ĐIỀU KIỆN HÌNH THÀNH AEC	130
4.1. Phương hướng phát triển xuất khẩu nông sản CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC	130
4.1.1. Quan điểm, định hướng và mục tiêu phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC.....	130
4.1.2. Mục tiêu phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC	133
4.2. Một số giải pháp phát triển xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC	134
4.2.1. Tăng cường đa dạng hóa nguồn hàng xuất khẩu	134
4.2.2. Cần có chính sách hợp lý và toàn diện đối với hoạt động xuất khẩu hàng nông sản	136
4.2.3. Mở rộng thị trường xuất khẩu hàng nông sản	142
4.2.4. Tăng cường việc tổ chức, quản lý hoạt động xuất khẩu hàng nông sản.....	144
4.2.5. Thúc đẩy và nâng cao hiệu quả hoạt động khoa học công nghệ nhằm phục vụ xuất khẩu nông sản	145
4.2.6. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến về hội nhập, thương mại quốc tế... 148	
4.3. Điều kiện thực hiện giải pháp phát triển xuất khẩu nông sản nước CHDCND Lào trong điều kiện hình thành AEC	149
4.3.1. Với Nhà nước	149
4.3.2. Với Bộ Công thương	150
4.3.3. Với các cơ quan, tổ chức khác	151
TIÊU KẾT CHƯƠNG 4.....	152
KẾT LUẬN	153
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ.....	155
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	156
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Tên đầy đủ	Nghĩa tiếng Việt
AEC	ASEAN Economic Community	Cộng đồng kinh tế ASEAN
AFTA	ASEAN Free Trade Area	Khu vực thương mại tự do ASEAN
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ACIA	ASEAN Comprehensive Investment Agreement	Hiệp định đầu tư toàn diện ASEAN
APEC	Asia-pacific Economic Cooperation	Diễn đàn hợp tác kinh tế châu Á - Thái Bình Dương
BCT		Bộ Công thương
BTC		Bộ Tài chính
CHDCND		Cộng hòa dân chủ nhân dân
CNH - HDH		Công nghiệp hoá - hiện đại hoá
EC	European Community	Cộng đồng Châu Âu
EFA	Exploratory Factor Analysis	Nhân tố khám phá
EU	European Union	Liên minh Châu Âu
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations	Tổ chức lương thực và nông nghiệp Liên Hiệp quốc
FDI	Foreign Direct Investment	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade	Hiệp ước chung về thuế quan và mậu dịch
GTGT		Thuế giá trị gia tăng
GDP	Gross Domestic Product	Tổng sản phẩm quốc nội
HS		Hệ thống hoá mô tả và mã hoá thông tin
KTQT	International Economy	Kinh tế quốc tế
L/C	Letter of credit	Thư tín dụng
MNP		Hiệp định về di chuyển thẻ nhân trong ASEAN

Ký hiệu	Tên đầy đủ	Nghĩa tiếng Việt
MRA		Thỏa thuận thừa nhận lẫn nhau trong ASEAN
NDT		Kiểm tra không phá hủy
NHNN		Ngân hàng nhà nước
NSCL		Nông sản chủ lực
NSXK		Nông sản xuất khẩu
ODA	Official Development Assistance	Hỗ trợ phát triển chính thức
QH		Quốc hội
RCA	Root cause analysis	Phân tích nguyên nhân gốc
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities Threats	Điểm mạnh, Điểm yếu, Cơ hội, thách thức
TMND	Domestic Trade	Thương mại nội địa
TTg		Thủ tướng Chính phủ
TMQT	International commerce	Thương mại quốc tế
TTĐB		Thuế tiêu thụ đặc biệt
WTO	World Trade Organization	Tổ chức thương mại thế giới
XNK	Export- Import	Xuất - Nhập khẩu
XK	Export	Xuất khẩu
XHCN		Xã hội chủ nghĩa
ລບ		Chính phủ
ນຍ		Thủ tướng
ສພຊ		Quốc hội
ທຫລ		Ngân hàng Nhà nước
ກງ		Bộ Tài chính
ອຄ		Bộ Công thương
ກຂອ		Cục Xuất nhập khẩu
ຄຝນ		Cục Thương mại nội địa
ທທ		Bộ Du lịch và Văn hóa

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1: Thang đo của bảng hỏi.....	6
Bảng 3.1: Cơ cấu kinh tế trong GDP phân theo ba khu vực	70
Bảng 3.2: Diện tích trồng cà phê CHDCND Lào.....	71
Bảng 3.3: Một số chỉ tiêu so sánh giống cà phê Robusta và cà phê Arabica	72
Bảng 3.4: Kim ngạch xuất khẩu mặt hàng nông sản theo cơ cấu sản phẩm của CHDCND Lào giai đoạn 2003-2015	101
Bảng 3.5: Tốc độ tăng trưởng kim ngạch xuất khẩu mặt hàng nông sản theo cơ cấu sản phẩm của CHDCND Lào giai đoạn 2003-2015	102
Bảng 3.6: Xuất khẩu nông sản giai đoạn 2003-2015 theo khu vực thị trường.....	103
Bảng 3.7: Tốc độ tăng trưởng xuất khẩu nông sản theo khu vực thị trường của CHDCND Lào giai đoạn 2003-2015	105
Bảng 3.8: So sánh tốc độ tăng trưởng kim ngạch xuất khẩu nông sản của nước CHDCND Lào trước và sau khi tham gia AEC	106
Bảng 3.9: Sự thay đổi kim ngạch xuất khẩu nông sản theo mặt hàng trước và sau khi tham gia AEC	107
Bảng 3.10: Sự thay đổi kim ngạch xuất khẩu nông sản theo thị trường xuất khẩu.....	107
Bảng 3.11: Sự thay đổi diện tích một số mặt hàng xuất khẩu chủ lực	108
Bảng 3.12: Các tiêu chí phân tích và ký hiệu	109
Bảng 3.13: Kết quả kiểm định KMO và Bartlett's.....	110
Bảng 3.14: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu.....	111
Bảng 3.15: Ma trận xoay nhân tố	112
Bảng 3.16: Kiểm định KMO và Bartlett's.....	113
Bảng 3.17: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu. .	114
Bảng 3.18: Ma trận xoay các nhân tố	114
Bảng 3.19: Kiểm định KMO	115
Bảng 3.20: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu	116
Bảng 3.21: Ma trận xoay các nhân tố	116
Bảng 3.22: Kiểm định KMO	117
Bảng 3.23: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu.....	117

Bảng 3.24: Ma trận xoay các nhân tố	118
Bảng 3.25: Kiểm định KMO	119
Bảng 3.26: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu	119
Bảng 3.27: Ma trận nhân tố	120
Bảng 3.28: Kiểm định KMO	120
Bảng 3.29: Tính toán giá trị phương sai và mức độ giải thích của mô hình nghiên cứu	121
Bảng 3.30: Ma trận xoay nhân tố	121